

Nordiska samarbetskommittén

Nyhetsbrev # 6, oktober 2017

Innehåll

- Fler robotar i vården och omsorgen av äldre kräver respekt för mänskliga rättigheter
- Digital vård och omsorg i praktiken i glesbygd i Sverige och Norge
- Fler äldre i Europa förlänger arbetslivet
- Kalendarium

FLER ROBOTAR I VÅRDEN OCH OMSORGEN AV ÄLDRE KRÄVER RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Över hela världen åldras befolkningarna och det kommer att innebära att robotar och "assisterande teknologi" kommer att bli vanligare och efterfrågas också av de äldre själva.

Detta konstaterar FN:s oberoende expert för äldres mänskliga rättigheter, *Rosa Kornfeld-Matte*, i en rapport om teknologins, artificiella intelligensens och automationens påverkan på äldres mänskliga rättigheter. Rapporten och slutsatserna vänder sig till FN-staterna.

I rapporten lyfts ett antal resonemang och slutsatser fram, bl.a.

- Teknologerna har stor potential att öka äldres möjlighet att leva oberoende, med självbestämmande och kunna utöva sina mänskliga rättigheter liksom andra människor.
  - Väl utformade robotar kan skapa en säkrare vård och omsorg, vilket kan minska våld och övergrepp mot äldre.
  - Teknologerna innebär att stor mängder personliga data samlas. Detta måste uppmärksammas.
  - Basala s.k. lågteknologiska produkter (det vi kallar hjälpmedel) måste vara tillgängliga för alla även om robotar etc. presenteras på marknaden.
  - Teknologiska produkter måste erbjudas till rimliga priser och finansiella stödsystem måste finnas för de som inte själva har ekonomiska möjligheter att köpa dem.
  - När teknologerna utformas måste de ta hänsyn till äldres behov, så att inte äldre stigmatiseras.
  - Informerat samtycke måste vara principen vid användande av teknologier. Äldre ska kunna väga fördelar och risker. Information måste ges till äldre på ett förståeligt och anpassat sätt. Äldre ska ha rätten att när som helst avbryta användningen.
  - Äldre som grupp måste bli involverade i utformningen och användandet av teknologiska produkter, på forsknings-, utvecklings- och beslutsnivå.
-
- Det bör inrättas en hängiven "vakthund" beträffande artificiell intelligens.

DIGITAL VÅRD OCH OMSORG I PRAKTIKEN I GLESBYGD I SVERIGE OCH I NORGE

– Tack vare kameran kan jag känna mig trygg i mitt hem. Om jag inte skulle ligga i sängen så reser ju vårdteamet från Övertorneå till mig för att kolla vad som hänt, berättar 88-åriga *Elisabeth Mörtberg*.

Hennes dotter *Lena Mörtberg* instämmer.

– Förut kunde natteamet väcka mamma när de skulle titta till henne. Nu får hon sova i lugn och ro. Och vi vet att kamerakontrollen fungerar för det har hänt en gång att mamma inte sov i sin säng när kameran slogs på. Då kom teamet ett tag senare för att kolla vad som hänt, berättar dottern.

– Jag vill poängtera att det inte handlar om någon form av ”kamerabevakning” när vi använder nattkameror, säger projektledaren *Marja-Leena Komulainen* från Norrbottens kommuner. Jag skulle vilja kalla det för ett digitalt nattbesök hos kunden, kameran är på bara en kort stund, förklarar hon.

Marja-Leena Komulainen tror att digital vård kommer mer och mer ersätta den traditionella vården.

– Med hjälp av tekniken sparar personalen tid och behöver inte färdas så mycket för att hjälpa de äldre, berättar hon.

I ett EU-projekt samarbetar glesbygder i norra Europa för att utveckla digital omsorg. Se Sveriges Televisions reportage.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/digital-hemtjanst>

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/ny-sorts-var-d-med-hjalp-av-digital-teknik>

FLER ÄLDRE I EUROPA FÖRLÄNGER ARBETSLIVET – AV EKONOMISKA SKÄL

Pengarna betyder mest för hur länge europeiska seniorer fortsätter i arbetslivet. I realiteten är det nedskärningarna i pensions- och välfärdssystemen i en rad länder som bidrar till att seniorerna förvärvsarbetar längre än förut.

Detta är de centrala slutsatserna i en färsk studie från Tyskland om seniorernas plats i arbetslivet. Forskaren *Regina Konle-Seidl* vid Institute for Employment Research (IAB) i Nürnberg i Tyskland har analyserat utvecklingen för äldre arbetstagare i Tyskland, Frankrike, Nederländerna, Österrike och Norge.

Sammanställningen bekräftar att sysselsättningen för forska seniorer i många år har legat på en betydligt högre nivå än i andra delar av Europa. Emellertid minskar nu avståndet till tillväxtlokomotivet Tyskland.

Konle-Seidl analyserar vilka faktorer som egentligen har betydelse för sysselsättningen bland vuxna arbetstagare och hon går igenom en rad tidigare undersökningar i de berörda länderna.

Den tyska forskaren menar att åtgärder för att stärka seniorernas kompetens och därmed plats i arbetslivet har mindre verkan på hur länge dessa arbetstagare stannar i jobben än de ekonomiska incitamenten, eller i realiteten ekonomiska ”bestraffningsåtgärder”. Källa: Seniorpolitik.no

KALENDARIUM

2017

- 7 november – möte med NSKs experter i AGE, Bergen
- 8 november – möte med NSKs interna arbetsgrupp om revidering av nordiska prioriteringar. Bergen
- 8-9 november – NSK-möte och seminarium, Bergen
- 8-9 november – AGE Council i Bryssel

2018

- Våren – AGE Council i Bryssel
- Våren – NSKs årsmöte i Sverige
- Juni – AGE General Assembly i Bryssel
- Hösten – AGE Council i Bryssel
- Hösten – NSKs styrelsemöte och seminarium i Danmark

NORDISKA SAMARBETSKOMMITTÉN....

...är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer – Danmark
- Landsfelag Pensjónista – Färöarna
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry/Pensionstagarnas Centralförbund PCF – Finland
- Landssamband eldri borgara, LEB – Island
- Pensjonistforbundet – Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärerna rf – Finland
- SKPF pensionärerna – Sverige
- PRO Pensionärernas Riksorganisation – Sverige

NSK:s medlemsorganisationer samarbetar till försvar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av PROs ordförande *Christina Tallberg*.

NSK är också medlem AGE Platform Europe med ca 145 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO). Christina Tallberg är ledamot av AGE Council/styrelse och *Jan Davidsen* hennes ersättare.

Samordnare för NSK är *Ewa Hedkvist Petersen*, som också är ansvarig för detta nyhetsbrev. Kontakt ewa.hedkvist-petersen@pro.se och mobil +46 70 268 0964.